

שר-הביטחון וייצמן שותף לדיעה

הרמטכ"ל גור פרישה מוקדמת

ראש-יוערה טר

מיפקדה נפרדת לכוחות הקרקע

מה מסתתר מאחורי

ביקורתו של מפקד

חיל-האוויר לשעבר

על מיבנה

ואירגון צה"ל?

שה. מן המפורסמות הוא, שהסטנדרטים המיקצועיים והאישיים בחיל-האוויר גבוהים — בהרבה — מאלה של כוחות היבשה. ב"צה"ל" — מונח שפירושו, "כוחות-היבשה והמטכ"ל" — הפכה האיכוריות כבר מזמן סיסמה ריקה. נושא זה כבר נותח באופן ספציפי בהעולם הזה (2058) במאמרו של בנימין עמידרור, "תת-עריביוציה של צה"ל" המנתח את עמדתו המוצהרת של צה"ל — אשר מאז לא העז איש לחזור עליה — בדבר מותג-הלמעשה של האיכותיות, והעז ברת בסיס בניין-העוצמה אל ה"כמותיות". דברים אלה נאמרו על-ידי נציג "צה"ל" — והתייחסן ל"צה"ל", לא לחיל-האוויר (ובוודאי לא כמדיניות). כיום, הדרך הישנה קצרה והבטוחה ביותר להטמיע ב"צה"ל", אף בעל-כורחו, מנטאליות של יצירת סטנדרטים איכותיים גבוהים ודבקות בהם מחייבת, בין השאר, פתיחת המטכ"ל לפני אנשי חיל-האוויר (וגם חיל-הים) בתפקידים בכירים, המהווים גם עמדות-השפעה יעילות.

יש מקום להגות כי מסרות אלו, כמות שהן או בניסוח דומה, היו בין מניעי ביקורתו של פלד על מיבנה ואירגון צה"ל, ורישתו לרפורמה. גם לא ייפלא כי דווקא שר-הביטחון החדש, עזר וייצמן, הוא אשר יזם את בדיקת הנושא הזה על-ידי האלוף ישראל טל. האלוף טל

האלוף (מיל.) בני פלד אין מקום במטכ"ל

ריס, גם בחיל-הים — מן הממוצע של זרוע-היבשה, ובמידה משמעותית. אם להתחשב בחוק-הממוצעים לבדו, ניתן לקבוע בוודאות כי לפחות כמה מן הקצינים בדרגים הבינוניים והבכירים של חילות הים האוויר טובים ומוכשרים לכל תפקיד נתון שאיננו חד-זרועי מובהק, יותר מאשר המועמדים ה"יבשתיים"; ובוודאי שאין להעלות על הדעת כי כל קציני חיל-האוויר — אשר הלכו לקורסי טייס בעיקבות תהליך המיון הקפדני ביר תר שבצה"ל וקיבלו כנפיים וקודמו במער רכת האיכותית היותר טובענית והפחות פשרנית שבצה"ל — יימצאו בכל ה"מיקרים, בכל ההיסטוריה של צה"ל,

פרישתו של האלוף בני פלד מ"צה"ל, אחרי שסיים את שירותו כמפקד חיל-האוויר, היתה רחוקה מאד מלכוחות באותם שאלות ובירורים ציבוריים שלהם היתה ראויה. סיבת הצורך בהעלאת ה"שאלות ובקיום הבירורים הללו לא היתה נעוצה בכך שפרישתו נאפפה מיסודו או נבעה ממיני פרשיות עסיטיות, אי שיות או אחרות — אלא דווקא משום שהיתה מעשה רגיל לגמרי, המתאים יפה לאופן התנהלות העניינים במערכת-הביטחון מקידמת-דגא. התגובות שעוררו דיברו רי האלוף הפורש, כפי שנמסרו באמצעי התקשורת ואשר לא היו יותר מסע-רות בצלוחית-מים, רק סייעו להבליט

מדוע

נעול המטכ"ל?

(לפני אנשי האוויר והים)

הועמד בראש צוות שתפקידו לבדוק את הצורך בהקמת מיפקדה נפרדת לכוחות היבשה. בימים הקרובים יגיש צוות זה את מסקנותיו לשר-הביטחון. המטרה המשותפת — לביקורת פלד ולי עבודת טל — היא הקמת מיפקדה לכוחות היבשה; ההבדל נעוץ רק בכך שפלד כבר פסק, וטל צריך עוד להגיש הצעתו, להכריע על שר-הביטחון. גישה זו של אנשי האוויר נראית כתולדה בלתי-נמנעת מן המצב הקיים שבו, כאמור, מנהל צה"ל על-ידי מטכ"ל יבשתי, "טהור", כי פירוש הדבר, שלזרועות האוויר והים מעמד פחות משל זרוע-היבשה ושתייהן כפופות באחרונה — תפיסה שלא ייאמן קיומה בצבא חדש. אילו היתה עליונות-הלהלכה של זרוע-היבשה גם מיושמת בייעילות ובאורח פעיל היה הדבר מוביל, בוודאות מוחלטת, לעיקור וניווט עוצמת-האוויר של צה"ל. למירב המזל — שנסתייע גם במאבקים עזים מצד כל מפקדי חיל-האוויר — נעשה חיל-האוויר (ברומה לחיל-הים, שאחר לעומתו) "צבא" אוטונומי לגמרי. כמעט (המשך בעמוד 15)

כשירים פחות לכל התפקידים הכל-צבאיים (כלומר, המטכ"ליים) מאשר מת-חריהם מחילות-היבשה. אין צורך להיות מומחה ובקי גדול בצה"ל כדי להגות — שלא לומר, לקי-בוע — כי קצינים כמו בני פלד, רפי הרלב או בני תלם (מפקדו הקודם של חיל-הים, אשר נחשב איש-צבא כישורני ומפקד מעולה), מתאימים יותר ועדיפים, לתפקידים מטכ"ליים אלה או אחרים, על כמה מאותם שנבחרו או ייבחרו למלאם ואשר כל יתרונם כולו מתמצא א-יורק בהיותם קציני-יבשה.

מעבר אל

האיכותיות

ה הפסד צה"ל איננו מתבטא רק בביצוע חסר ההיגיון והצידיק של חלקים גדולים — וקבועים — מצמרת הי-קצונה הבכירה, אלא גם מהיעדר היוזנה הודי בין שלוש הזרועות, ובעיקר בין כוחות-האוויר לבין המטכ"ל וכוחות-היב-

את התופעה הפאראדוקסלית, שדווקא בי-מדינת-ישראל מצויים נושאי הביטחון בי-מקום נמוך מאד בסדר-הקדימות של העניין, הטיפול ודרישת-המידע הציבוריים — וממילא גם בסדר-הקדימות של התמחות אנשי אמצעי-התיקשורת ושל עומק וממדי תשומת-הלב שהם מקדישים לתחום הביטחוני בכלל, ולעניינים הצבאיים בפרט. הנקודה העקרונית הבולטת מידי לעין בפרישתו של בני פלד היא — עצם פרי-שתו מצה"ל. ראוי לזכור, בהקשר זה, כי כמה ימים קודם עזיבתו של פלד פורסם כי תא"ל רפי הרלב, שנחשב אחד משני ה"פרי-מתחרים על תפקיד מפקד חיל-האוויר אחי-רי פלד ולא נבחר, פשט גם הוא את מדי. כך היה מעולם, להוציא את המיקר-רה החריג הבודד של עזר וייצמן: הפרי-קוד הגבוה של צה"ל — כלומר, תפקיד הרמטכ"ל וכל התפקידים במטכ"ל — סגורים לגמרי, הרמטית, בפני אנשי זרוע-האוויר והים. זאת, כאשר הכל מסי-כימים ומקבלים, בלא עירעור, כי ממוצע הקצונה והפיקוד, מבחינת האיכות האי-שית, גבה בחיל-האוויר — יש האומ-